

Vrednovanje učenja na daljinu osječkih studenata za vrijeme pandemije COVID-19

Tena Velki

*Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti,
Osijek, Hrvatska*

e-pošta: tena.velki@gmail.com

Sažetak: Pandemija COVID-19 prouzročila je brojne promjene u svakodnevnicu, uključujući i organizaciju i održavanje nastave kao i načine učenja kod studenata. S ciljem ispitivanja tog utjecaja pokrenut je i projekt „Vrednovanje učenja na daljinu na visokoškolskim ustanovama u Srbiji i Hrvatskoj“. Preliminarni su rezultati na osječkim studentima pokazali na koje sve načine je organizirana nastava na daljinu za vrijeme pandemije COVID-19, kako su se u novonastaloj situaciji snašli nastavnici i studenti te koliko su studenti zadovoljeni i preferiraju i daljnje održavanje nastave na daljinu. Iako se u situaciji pandemije COVID-19 nastava na daljinu pokazala uspješnom, studenti ipak preferiraju održavanje nastave uživo.

Ključne riječi: nastava na daljinu; pandemija; studenti; zadovoljstvo

Projekt: Vrednovanje učenja na daljinu na visokoškolskim ustanovama u Srbiji i Hrvatskoj

Situacija u kojoj smo se našli zbog epidemije koronavirusa pred sve nas je stavila nove izazove, a jedan od njih je zasigurno bio i održavanje nastave na daljinu. Kako bi kao znanstvenici u sustavu visokoškolskog obrazovanja odgovorili na ove izazove pokrenut je projekt „Vrednovanje učenja na daljinu na visokoškolskim ustanovama u Srbiji i Hrvatskoj“, a istraživanje je odobrilo Etičko povjerenstvo Filozofskog Fakulteta u Novom Sadu¹.

Međukulturalno istraživanje proveo je tim istraživača sa Sveučilišta u Novom Sadu (pod vodstvom izv. prof. dr. sc. Jasmine Pekić i njezinih suradnika: red. prof. dr. sc. Jasmina Kodžopeljić, red. prof. dr. sc. Slađana Zuković, izv. prof. dr. sc. Petar Vrgović, doc. dr. sc. Ana Genc i Ilija Milovanović, asist.) i Sveučilišta Josip Jurja Strossmayera u Osijeku (pod vodstvom izv. prof. dr. sc. Tene Velki).

Cilj je istraživanja bio ispitati kako studenti doživljavaju učenje na daljinu, te kakve utjecaje ovaj oblik rada ima na različite ishode u učenju tijekom pandemije COVID-19.

¹ http://psihologija.ff.uns.ac.rs/etika/?odobreno=202005132030_poLd

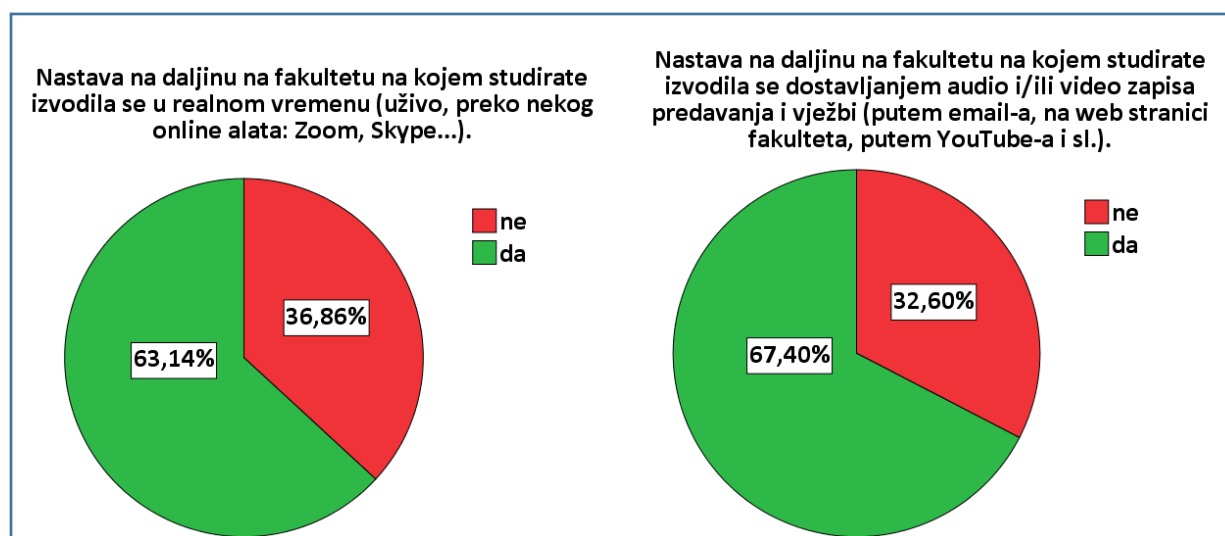
Istraživanje

U istraživanju je ukupno sudjelovalo 282 studenata od kojih je 276 studenata Sveučilišta J.J. Strossmayera pristalo dati potpune podatke. Pretežno su sudjelovale studentice (N=227; 82,2%), prosječne dobi M=22,4 godine (SD=3,16). Veći broj studenata pohađao je preddiplomski studij (N=176; 63,8%) s prosječnom ocjenom M=3,86, a nešto manji broj diplomski studij (N=100; 36,2%) s prosječnom ocjenom M=2,73. Studenti su bili sa različitih sastavnica, a najviše ih je sudjelovalo s Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti, Odjela za biologiju, Odjela za kemiju, Odjela za fiziku, Filozofskog fakulteta, Ekonomskog fakulteta te Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija.

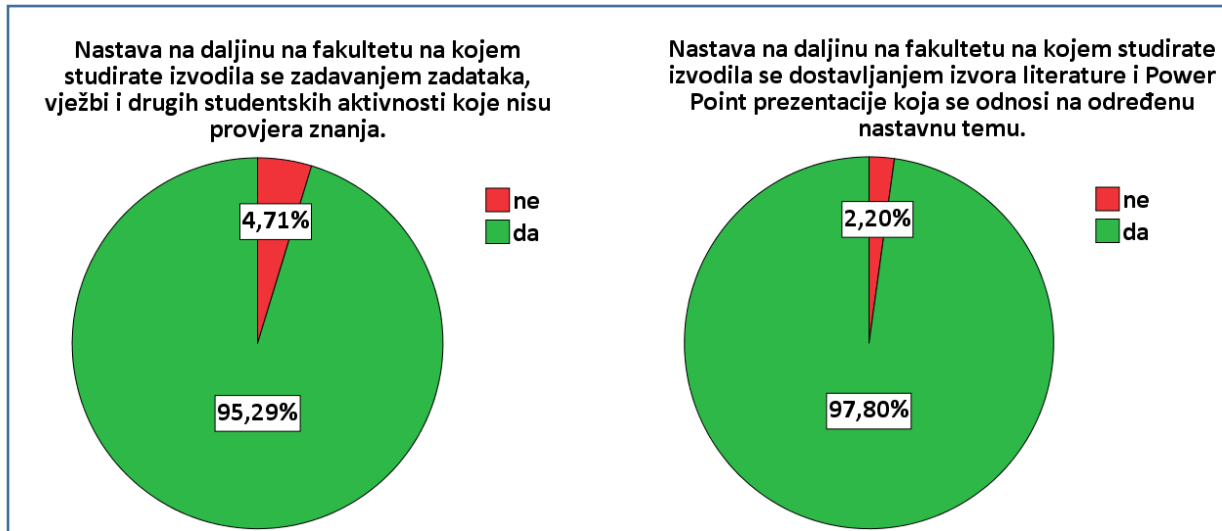
Prikupljanje podataka organizirano je nakon prvog vala pandemije (akademske 2019./2020.), online putem google obrazaca.

Održavanje nastave na daljinu za vrijeme pandemije COVID-19

Rezultati provedenog istraživanja za naše su Sveučilište pokazali kako se do pojave pandemije COVID-19 većina studenata UNIOS-a (91%) nije susrela s pohađanjem nastave na daljinu. Za vrijeme zatvaranja fakulteta tijekom prvog vala pandemije na UNIOS-u nastava na daljinu većinom se odvijala u stvarnom vremenu (63,14%) putem različitih platformi. Nastavnici su također u velikoj mjeri dostavljali studentima audio i video zapise predavanja i vježbi (67,40%). Ipak, najvećim dijelom su nastavnici dostavljali literaturu i power point prezentacije nastavnih cjelina (97,80%) kao i različite zadatke i aktivnosti koji studenti trebaju samostalno izvesti (95,29%). Rezultati pokazuju slične načine održavanja nastave na daljinu kod svih studenata Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku. Najčešće platforme koje su se koristile za nastavu na daljinu su bile Loomen, Zoom, Google classroom i e-mail.

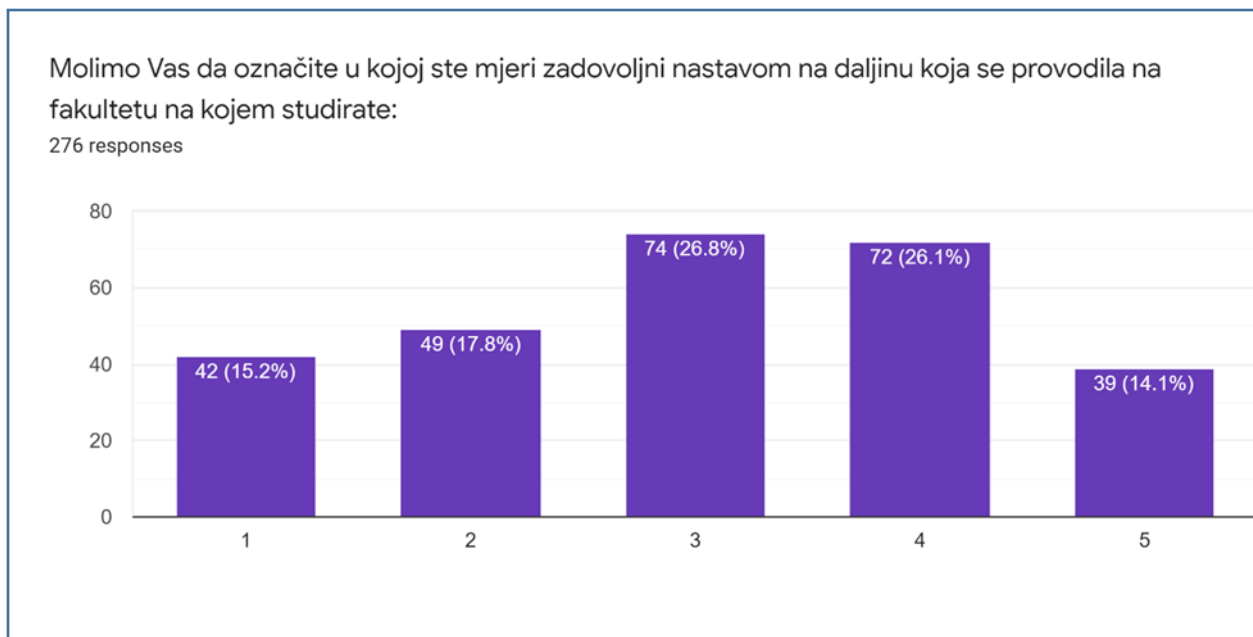
Slika 1a. Grafički prikaz održavanja nastave na daljinu tijekom prvog vala pandemije COVID-19

Slika 1b. Grafički prikaz održavanja nastave na daljinu tijekom prvog vala pandemije COVID-19

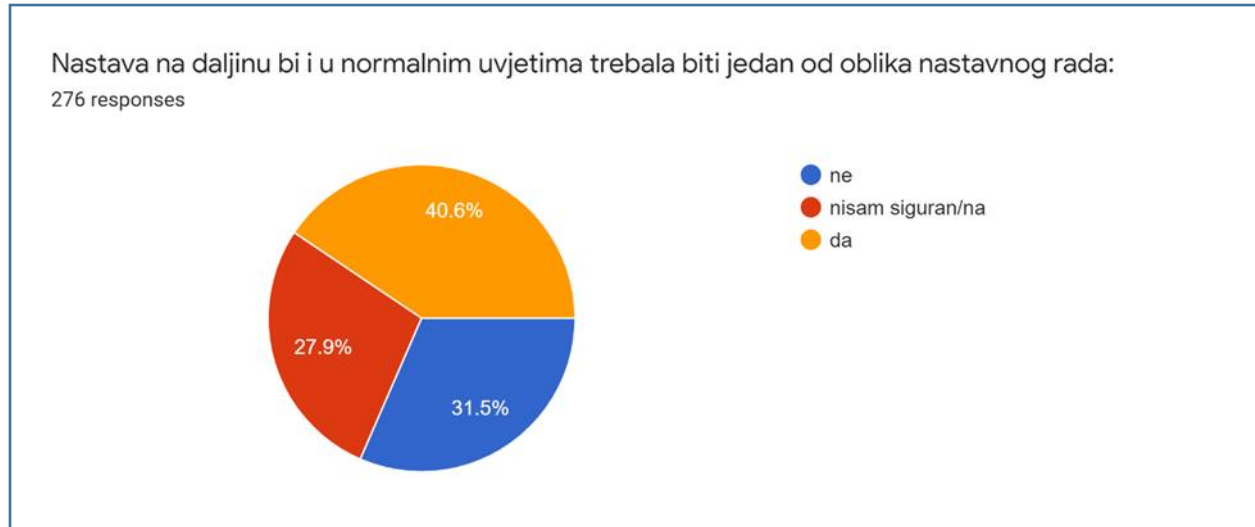
Zadovoljstvo studenata nastavom na daljinu

U sklopu istraživanja studenti UNIOS-a su trebali procijeniti i zadovoljstvo nastavom na daljinu koja se izvodila na njihovom fakultetu. Podjednak broj studenata (cca 15%) izrazio je da je bio potpuno nezadovoljan izvođenjem nastave na daljinu kao i da je bio i u potpunosti zadovoljan nastavom za daljinu (cca 14%). Ipak nešto veći broj studenata (cca 40%) izražava zadovoljstvo nastavom na daljinu u odnosu na cca 32% studenata koji uglavnom izražavaju nezadovoljstvo nastavom na daljinu.

Slika 2. Grafički prikaz zadovoljstva studenata održavanjem nastave na daljinu tijekom prvog vala pandemije COVID-19

U konačnici studenti UNIOS-a su izrazili svoje mišljenje vezano uz uvođenje nastave na daljinu i u normalnim (svakodnevnim) uvjetima nevezanim uz pandemiju COVID-19. Studenti su bili poprilično podijeljeni po ovom pitanju, cca 41% smatra da bi se u normalnim uvjetima, nakon završetka pandemije COVID-19 nastava na daljinu trebala uvesti kao jedan od oblika redovne nastave dok se cca 31% ne slaže s tim.

Slika 3. Grafički prikaz mišljenja studenta održavanju nastave na daljinu u svakodnevnim uvjetima

Dodatne su analize pokazale važnu ulogu akademskih emocija kod učenja na daljinu. Učinak akademske kontrole na metakognitivne samoregulacijske aktivnosti djelomično je posredovan emocijama i to posebice entuzijazmom, nesigurnošću i frustriranosti. Naime, emocije koje odražavaju entuzijazam i nesigurnost kod učenje na daljinu pospješuju tri opća procesa koji čine metakognitivne samoregulacijske aktivnosti: planiranje, praćenje i samoregulaciju, što je od posebne važnosti za konačne ishode učenja. Studenti sa višom razinom entuzijazma ali i osjećaja nesigurnosti oko postizanja pozitivnih ishoda učenja, skloniji su bolje planirati i regulirati vlastite procese učenja (češće primjenjuju strategije učenja kao što su ponavljanje i elaboracija) što u konačnici dovodi i do boljeg akademskog uspjeha. Za razliku od njih, studenti koji su pretežno iskusili emociju frustriranosti u uvjetima učenja na daljinu, slabije su planirali aktivnosti učenja, te su bili manje uspješni u primijeni strategija učenja kao što su ponavljanje i elaboracija, što se u konačnici i negativno odrazilo na njihov akademski uspjeh.

Zaključak

Iako se održavanje nastave na daljinu pokazalo izuzetno korisno u situaciji pandemije (čak i za studente koji se prije nisu susreli s ovim načinom rada), očito postoje određeni nedostaci ovakvog izvođenja nastave koje studenti različitih studijskih smjerova prepoznaju i u određenoj mjeri iskazuju nezadovoljstvo pohađanjem nastave na daljinu. Jedna od glavnih prepreka za dio studenata je i osjećaj frustracije koji se javio u uvjetima učenja na daljinu, što je indirektno dovelo i do lošijeg akademskog uspjeha. Preporuča se nastavu na daljinu koristiti samo kao dopunu klasičnoj nastavi, a nikako kao redovni i jedini oblik nastave koje studenti pohađaju.